

Rada EU finálně schválila nařízení o obalech a obalových odpadech. Nová pravidla do roku 2030 omezují vznik zbytečných obalů a obalových odpadů a stanovují závazné cíle, které se týkají opětovného použití. Dále nařízení omezuje některé jednorázové obaly a požaduje, aby používání obalů v co největší míře snížily i hospodářské subjekty. To se týká například baleného ovoce nebo potravin a nápojů v hotelech, barech a restauracích. Nařízení se pak týká i zálohování – pokud státy nebudou dostatečně třídit nápojové plastové láhve a plechovky, musí zavést zálohovací systém.

Součástí nového nařízení je i povinnost plnit od roku 2029 cíle sběru plastových nápojových lahví a kovových nádob na nápoje na úrovni alespoň 90 %. Členské státy mají zajistit zavedení systému zálohování pro jednorázové plastové lahve a plechovky.

Pokud nechtějí zálohové systémy zavádět, musí prokázat, že za rok 2026 dosáhly cíle 80 % sběru. A také předložit Evropské komisi plán, ve kterém uvedou strategii a konkrétní opatření, jak zajistí dosažení úrovně 90 %. Pokud by tři roky po sobě nebyla země s vyhlášenou výjimkou schopná splnit 90% cíl sběru, povinně by se zde zavedl zálohový systém.

Bezpečné, udržitelné a recyklovatelné obaly

Nová pravidla zahrnují mimo jiné tyto požadavky na obaly:

- cíle pro roky 2030 a 2040 pro minimální procentní podíl recyklovaného obsahu (u plastových lahví na jedno použití až 65 % do roku 2040)
- minimalizace hmotnosti a objemu obalů a zabránění zbytečným obalům
- minimalizace látek vzbuzujících obavy, včetně omezení uvádění na trh obalů určených pro styk s potravinami, které obsahují perfluorované a polyfluorované alkylové látky (PFAS), pokud přesahují určité prahové hodnoty

Spotřebitelům by třídění i výběr měly usnadnit požadavky na označování, označení a informace (např. o materiálovém složení nebo recyklovaném obsahu).

Plastové obaly na jedno použití

Nová pravidla zavádějí omezení týkající se plastových obalů na jedno použití pro:

- balené ovoce a zeleninu o hmotnosti menší než 1,5 kg
- potraviny a nápoje plněné a konzumované v hotelech, barech a restauracích
- jednotlivé porce ochucovadel, omáček, smetany do kávy a cukru v hotelech, barech a restauracích
- malé kosmetické a toaletní výrobky na jedno použití v odvětví ubytování (např. lahvičky na šampon nebo tělové mléko)
- velmi lehké plastové tašky (např. tašky nabízené na trzích pro nebalené potraviny)

Cíle v oblasti opětovného použití a povinnosti opětovného plnění

V nařízení se stanoví nové závazné cíle pro opětovné použití pro rok 2030 a orientační cíle pro rok 2040. Cíle se liší podle druhu obalů používaných hospodářskými subjekty (například pro přepravní a prodejní obaly je závazný cíl 40 % a pro skupinové obaly 10 %).

Podle nových pravidel budou muset podniky rychlého stravování nabízet zákazníkům bezplatně možnost donést si své vlastní nádoby na teplé nebo studené nápoje nebo na hotové pokrmy.

Další postup

Dnešní formální přijetí nařízení Radou představuje poslední krok v rámci řádného legislativního postupu. Znění nařízení bude nyní vyhlášeno v Úředním věstníku EU a vstoupí v platnost. Nařízení se použije po uplynutí 18 měsíců od jeho vstupu v platnost.

Souvislosti

Ačkoli se míra recyklace v EU zvýšila, množství odpadu z obalů roste rychleji než jeho objem, který je recyklován. V roce 2022 vyprodukovala EU téměř 186,5 kilogramu odpadních obalů na osobu, z nichž 36 kg byly plastové obaly. To znamená, že každá osoba v EU vyprodukuje denně půl kilogramu obalových odpadů.

Stávající směrnice EU o obalech a obalových odpadech byla poprvé přijata v roce 1994 a byla několikrát revidována. Stanoví pravidla pro předcházení vzniku obalových odpadů a nakládání s nimi ve všech členských státech EU. Z několika posouzení směrnice však vyplynulo, že se jejím prostřednictvím nepodařilo snížit negativní dopady obalů na životní prostředí.

Z toho důvodu předložila Komise v listopadu 2022 návrh nařízení o obalech a obalových odpadech, které by nahradilo stávající směrnici a aktualizovalo stávající rámec pro obaly a obalové odpady v průběhu celého životního cyklu směrem k oběhovému hospodářství a klimaticky neutrální Evropě.

Evropský parlament přijal svůj postoj k navrhovanému nařízení v listopadu 2023 a Rada v prosinci 2023. Rada a Evropský parlament dosáhly předběžné dohody 4. března 2024, a to po dvou kolech neformálních jednání.

Foto a Zdroj: [Ministerstvo životního prostředí](#)